

18.69x26.89	1	8	עמוד	עלונדון	11/09/2026	99059528-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציורו - 80790						

ההסתדרות הציונית חוזרת הביתה :

תמר מאי

ההסתדרות הציונית חוזרת הביתה

ראיון עם מתן בר נוי, נציג הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית באירופה, לקראת חגי תשרי ובסיכומה של תקופת עשייה למען הקהילות היהודיות, העלייה לישראל והגשמת צוואתו של הרצל, חוזה המדינה

למעלה מימין: הגשמת צוואתו של הרצל. בשיאו של מבצע העלאת עצמות משפחת הרצל לישראל
צילום: עוד בן אבו

למטה: סגירת מעגל. פתיחת המשרד החדש במרכז לונדון
צילום: אופק אבשלום

מול הבירוקרטיה הישראלית. עבור עולה חדש, אלה יכולים להיות דברים משמעותיים מאוד.
ישראל כבר תקופה ללא שגריר או שגרירה בלונדון. איך מתנהלת העבודה מול השגרירות?

"יש לנו צוות מדהים בשגרירות, אבל זה לא מצב אידיאלי שאין שגריר זמן רב כל כך. בתקופתה של ציפי חוטובלי, בית השגריר היה פתוח לכל מיזם ציוני חשוב. אני מקווה שתקופת הבחירות תסתיים ויתאפשר לפוליטיקאים לקבל את ההחלטות הנכונות בעניין הזה. בריטניה היא מעצמה חשובה, ומגיע לאזרחי ישראל וליהודים החיים בממלכה שיהיה לנו שגריר שייצג אותנו נאמנה, יחזק את הקשר עם הקהילה וייתן מענה לצורכי התקופה".

בצל שלוש שנים לטבח 7 באוקטובר ומערכת בחירות סוערת, איך אתה רואה את התקופה הזאת?

"אנחנו צריכים לשמוח שיש לנו תקופת בחירות. סבתא שלי, 'נושי', זכרונה לברכה, הייתה ניצולת שואה עם מספר על היד. גם בחודשים האחרונים לפני שנפטרה, כשהייתה במצב קשה, היא ביקשה שייקחו אותה לקלפי כדי לבחור. ניסינו להניא אותה מכך, והיא אמרה: 'אם יש לי את האפשרות לבחור, אני בוחרת. כשהייתי בשואה אף אחד לא שאל אותי. עכשיו יש לי את הזכות, ואני אעשה את זה'. אני מקווה שכל מי שיש לו זכות בחירה יממש אותה וישפיע על עתיד המדינה. למרות המחלוקות, אין לנו ארץ אחרת, וזה המקום שלנו להשפיע".

ספר לנו על ההיערכות שלכם לציון אירועי 7 באוקטובר.

"אנחנו עתידים לקיים אירוע גדול בשיתוף השגרירות ו'צמח הפ' קות'. הצלם זיו קורן, באמצעות התערוכה שלו, יספר כיצד ראה את המלחמה מבעד לעדשה. זהו מעין סיכום של הפרק המלחמתי שעברנו, לצד התבוננות במה שעוד נדרש מאיתנו בהמשך. יחד עם זיו נראה מה עברנו, נעניק מקום לסיפורים ולמראות שלא תמיד מגיעים אל הציבור, ומשם נחשוב כיצד אנחנו הולכים לתקן קדימה. זהו חלק מהמעבר מזיכרון, כאב והתמודדות אל שיקום ובנייה".

לסיים, עם בואה של השנה החדשה, מה תרצה לאחל לנו כחברה?

"רגע, בואי נחשוב. שבשנה הבאה נשב על המרפסת ונספור ציפורים נודדות, וילדים בחופשה ישחקו תופסת בין הבית לבין השדות. שתהיה לנו שנה שקטה, טובה ובריאה, שנת שלום ושנת אחדות".

בלונדון, העיר שבה פעלו ראשי התנועה הציונית לקי דום חזונו המדיני של תיאודור הרצל, נרשמו לאחרונה שני רגעים משמעותיים עבור ההסתדרות הציונית העולמית ועם ישראל: פתיחה מחדש של משרדי הארץ גון במרכז העיר לאחר מאבק משפטי ממושך, וקידום המהלך להעלאת עצמות משפחת הרצל לקבורה בישראל. עבור מתן בר נוי, נציג הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית באירופה, אלה אינם רק הישגים מקצועיים. הם מבטאים את החיבור בין מורשת הציונות לעשייה בהווה, ובין הקהילות היהודיות ברחבי היבשת למדינת ישראל.

החזרה למשרד הוותיק היא סגירת מעגל היסטורית. הבניין שימש לפני יותר ממאה שנה מוקד לפעילות התנועה הציונית, ובו פעל המשרד הציוני המרכזי בלונדון. במקום ביקרו ופעלו מנהיגים ציונים, ובהם חיים ויצמן, דוד בן גוריון ועוד. פתיחת המשרדים במקום מחברת בין מנהיגי התנועה הציונית לפעילות הנעשית כיום למען ישראל והקהילות היהודיות.

בשלוש השנים האחרונות, ניהל בר נוי גם את המבצע להעלאת עצמות בני משפחת הרצל לקבורה מחדש בירושלים, בהר הרצל, כדי להגשים את צוואתו של חוזה המדינה, שביקש כי עצמות משפחתו יובאו לקבורה לצדו. "יש משפט שלא חלמתי, בתור מתן הקטן, שאגיד אי פעם כשאגדל: הגשמת את הצוואה של בנימין זאב הרצל", הוא אומר. "זו זכות גדולה להיות חלק ממהלך כזה, שמחבר בין שורשי הציונות, מדינת ישראל והעתיד שהדור שלנו מבקש לבנות".

לצד ההצלחות, הקהילות היהודיות באירופה מתמודדות עם אתגרים משמעותיים. מאז 7 באוקטובר 2023 נרשמה עלייה בגילויי אנטישמיות פומביים ובתחושת חוסר הביטחון. הקהילות ניצבות בפני שאלות מורכבות על עתידן ועל מקומן באירופה.

אנטישמיות הייתה קיימת תמיד, אבל המצב הנוכחי בקהילות אירופה הוא מהקשים שחוויו. איך אתם מתמודדים עם המסבר?
"זאת מלחמה ארוכה וקשה ששותפים לה לא רק ההסתדרות הציונית העולמית, אלא כל הארגונים היהודיים ולמעשה גם יהודים ברחבי העולם ברמה האישית. אנחנו בהסתדרות החלטנו לא להוריד את הראש. כשאמר לנו שלא נוכל לפעול במשרדים שלנו, בחרנו, למרות הקושי והעלויות, להיאבק בהחלטה. אחרי שנה וחצי של הליכים משפטיים בלונדון הגענו לפשרה ופתחנו מחדש את המשרדים במעמד מרגש, בהשתתפות בכירי הקהילה, לורדים, אנשי השגרירות והרב הראשי שקבע מזוזה.

"היום משרדי ההסתדרות הציונית העולמית נמצאים בלב לונדון. בתקופה קשה לעם היהודי, גוף המזוזה עם הציונות פועל בגאון במיקום מרכזי, בלי להחביא את זהותו. זה לא היה רק מאבק על משרד, אלא על הזכות לעמוד זקופים ולפעול בגלוי. מה שמתחיל באירוע אנטישמי לכאורה, אם אינו מטופל מיד ובנחישות, עלול להידרדר לאירועים חמורים יותר. אסור לוותר לאנטישמיות או להתכופף בפניה. צריך לפעול בכל הכוח כדי למגר אותה, ומי שפועל מתוך אנטישמיות צריך לשלם את מלוא המחיר".

בתקופת המחאות המשפטיות רבים דיברו על עזיבת הארץ, אך בעקבות המלחמה גובר גל העלייה. כיצד התאמתם את הפעילות למענה על הצרכים החדשים של העולים?

"הדבר הראשון היה להתחבר לשטח. כשאדם מחליט לעלות ארצה, יש צורך במעטפת שתדע לקלוט אותו ותיצור תמריצים. פעלנו בהסתדרות הציונית העולמית, בשיתוף משרד העלייה והקליטה והסוכנות היהודית, כדי שההחלטות תהיה שלמה וקלה יותר. בקרב חלקים מהקהילה היהודית בבריטניה קיימת תחושה שלא נעשה די על ידי גורמי החוק והממשל כדי להילחם באנטישמיות ולתת לחברה תחושה שהם חלק בלתי נפרד מהחברה הבריטית. הקהילה מצאה את עצמה במסבר גדול ובמידה רבה די לבד. כך נוצרה הזדמנות לייצר תשתית חזקה לעלייה.

"אבל אחרי שאנחנו מביאים את העולה ארצה, האתגר עובר לכתיפי אדוהי ישראל, שצריכים לקלוט אותו. כמו שפעם היה קמפין 'הסבר פניך לתייר', כך עכשיו צריך לפעול ברוח של 'הסבר פניך לעולה'. אנחנו צריכים לחבק אותם, להראות להם איפה המכולת השכונתית, איך קובעים תורים לקופות החולים ואיך מתנהלים